

Objektinis Programavimas

**1-oji praktinė
užduotis**

Įrėmintas pasisveikinimas

Praktinės užduoties formuluotė

Programa turi nuskaityti vartotojo **vardą** (pvz. Remigijus) ir **atspausdinti** *įrėmintą pasisveikinimą*:

```
*****  
*                                     *  
* Sveikas, Remigijus! *  
*                                     *  
*****
```

Reikalavimai versijai (v0.1)

- **Pirmoje eilutėje** prasideda *rėmelis*, kuris yra seka * simbolių, ir kurio plotis priklauso nuo vartotojo vardo, pasisveikinimo "Sveikas, ", tarpo ir * simbolių pradžioje ir pabaigoje.
- **Antroji eilutė** prasideda ir baigiasi * simboliu, o vidus užpildytas reikiamu skaičiumi tarpo simbolių.
- **Trečioji eilutė** susideda iš *, tarpo, pasisveikinimo, tarpo ir *.

Reikalavimai versijai (v0.2)

- Modifikuokite versiją (v0.1) taip, kad jeigu vartotojas yra moteris, tuomet vietoj **"Sveikas, "** rašytų **"Sveika, "**.

Reikalavimai versijai (v1.0)

- Modifikuokite versiją (v0.2) taip, kad nereiktų kiekvienos eilutės saugoti atskirame kintamajame.
- Realizuokite galimybę keisti rėmelio dydį.

Versijos (v0.1) kūrimas (1)

- Daugelis C++ priemonių, pvz., įvesties ir išvesties valdymas (**input-output**), yra standartinės bibliotekos (**standard library**), o ne pagrindinės kalbos (**core language**) dalis
- Šis skirtumas yra svarbus, nes pagrindinė kalba yra visada prieinama, tačiau turime paprašyti (naudojant `#include`) standartinės bibliotekos dalių, kurias norite naudoti:

```
#include <iostream>  
#include <string>
```

Versijos (v0.1) kūrimas (2)

- `#include <iostream>` direktyva kreipiasi į standartinės bibliotekos antraštę (**standard header**).
- Pavyzdžiui, reiškiny:

```
std::cout << "Koks Jūsų vardas: ";
```

naudoja standartinės bibliotekos išvesties operatorių `<<`, tam kad parašyti **"Koks Jūsų vardas: "** į standartinę išvestį.

Versijos (v0.1) kūrimas (3)

- `std::` kintamojo vardo pradžioje pažymi, kad naudojamas vardas (`cout`) yra deklaruotas `iostream` header'yje, vardų srityje (**namespace**), pavadintoje `std`.
- Galiausiai `std::cout` reiškia standartinį išvesties srautą. Tai C++ realizacija, kurios pagalba išvedame informaciją į išorinį šaltinį (pvz. monitorių).

Kaip manote, koks yra kintamojo `std::cout` tipas?

Versijos (v0.1) realizacija

```
#include <iostream>
#include <string>

int main() {
    std::cout << "Koks Jūsų vardas: "; // paprašome prisistatyti
    std::string vardas;
    std::cin >> vardas; // nuskaityme vardą
    const std::string sveikinas = "Sveikas, " + vardas + "!";
    const std::string tarpai(sveikinas.size(), ' ');
    const std::string antra = "* " + tarpai + " *";
    const std::string pirma(antra.size(), '*');
    std::cout << std::endl;
    std::cout << pirma << std::endl;
    std::cout << antra << std::endl;
    std::cout << "* " << sveikinas << " *" << std::endl;
    std::cout << antra << std::endl; // Ketvirta sutampa su antra
    std::cout << pirma << std::endl; // Penkta sutampa su pirma
    return 0;
}
```

Versijos (v0.2) kūrimas

- Vienintelis skirtumas palyginus su v0.1 yra vietoj reiškinių:

```
const std::string sveikinimas = "Sveikas, " + vardas + "!";
```

- Turime sąlyginį **if**, kuris atpažįsta lytį pagal paskutinę raidę:

```
std::string sveikinimas;  
if (vardas.back() == 's') { // .back() nuo C++11  
    sveikinimas = "Sveikas, " + vardas + "!";  
} else {  
    sveikinimas = "Sveika, " + vardas + "!";  
}
```

Versijos (v0.2) realizacija

```
#include <iostream>
#include <string>

int main() {
    std::cout << "Koks Jūsų vardas: "; // paprašome prisistatyti
    std::string vardas;
    std::cin >> vardas; // nuskaityme vardą
    std::string sveikinimas;
    if (vardas.back() == 's') { // .back() nuo C++11
        sveikinimas = "Sveikas, " + vardas + "!";
    } else {
        sveikinimas = "Sveika, " + vardas + "!";
    }
    /* Toliau viskas analogiškai kaip v0.1 */
}
```

Versijos (v1.0) kūrimas (1)

- Pradėkime nuo to, ko mums nereikia modifikuoti iš (v0.2):

```
#include <iostream>
#include <string>

int main()
{
    std::cout << "Koks Jūsų vardas: "; // paprašome prisistatyti
    std::string vardas;
    std::cin >> vardas; // nuskaityme vardą
    const std::string sveikinimas = "Sveikas, " + vardas + "!";
    /* Reikia modifikuoti šią dalį... */
}
```

Versijos (v1.0) kūrimas (2)

Eilučių skaičiaus nustatymas

- **Sveikinimas** kartu su viršumi ir apačia užima **tris eilutes**.
- Jei žinotume tuščių eilučių/stulpelių tarp sveikinimo ir rėmelio kraštų skaičių (tarpai), jį padauginus iš 2 ir pridėjus 3 ankstesnes eilutes, gautume **bendrą eilučių skaičių**:

```
// Tuščių eilučių/stulpelių (tarpų) skaičius iki rėmelio  
const int tarpai = 1;  
// Bendras eilučių skaičius  
const int eilutes = tarpai * 2 + 3;
```

Versijos (v1.0) kūrimas (3)

Stulpelių skaičiaus nustatymas

- Bendrą stulpelių skaičių (ilgį) gauname iš **sveikinimo ilgio** (`sveikinimas.size()`), kintamojo tarpai padauginčio iš 2 ir dar dviejų * simbolių pradžioje ir pabaigoje:

```
// Bendras stulpelių skaičius
```

```
const std::string::size_type stulpeliai = sveikinimas.size()+tarpai*2+2;
```

- Pirmasis :: yra srities (**scope**) operatorius, todėl `std::string` reiškia tipą iš `std` vardų srities (**namespace**).

Versijos (v1.0) kūrimas (4)

- Antrasis :: reiškia, kad mes norime naudoti `size_type` tipą, kuris yra apibrėžtas **string** klasėje.
- `std::string` tipas apibrėžia `size_type` kaip tinkamą (**unsigned**) tipą, simbolių skaičiui eilutėje (**string**'e) sekti.
- Kai mums reikia lokalaus kintamojo eilutės dydžiui sekti, turėtume naudoti `std::string::size_type` tipą. Tačiau:

```
// Naudojantis C++ 11, bendras stulpelių skaičius  
auto stulpeliai = sveikinimas.size()+tarpai*2+2;
```

Versijos (v1.0) kūrimas (5)

Išvengimas pakartotinio `std::` naudojimo

- C++ galima pasakyti, kad konkretus vardas visada turėtų būti suprantamas kaip iš konkrečios vardų srities (**namespace**) naudojant **using-deklaracijas**:

```
using std::cout;
```

- Tokiu būdu pasakome, kad mes ketiname naudoti `cout` vietoj `std::cout`.

Versijos (v1.0) kūrimas (6)

Ciklų invariantai

- Invariantą formuluojame taip, kad galėtume įsitikintume, jog **programa elgiasi kaip ketinome**.
- Nors invariantas nėra programos dalis, tai yra vertingas įrankis (**komentaro pavidale**) projektuojant programas.
- Kiekvienas ciklas, turi su juo susijusį invariantą.
- Invariantai padeda geriau suprasti ciklų logiką.

Versijos (v1.0) kūrimas (7)

```
int e = 0; // atspausdintų eilučių skaičius
// invariantas: mes jau atspausdinome e eilučių
while (e != eilutes) {
    // atspausdiname naują eilutę
    ++e; // padidiname e reikšmę
}
```

- Ekvivalenčiai, vietoj **while** galime naudoti **for** ciklą:

```
// invariantas: mes jau atspausdinome e eilučių
for (int e = 0; e != eilutes; ++e) {
    // atspausdiname naują eilutę
}
```

Versijos (v1.0) kūrimas (8)

Kraštinių simbolių * spausdinimas

```
int e = 0; // atspausdintų eilučių skaičius
string::size_type s = 0; // atspausdintų stulpelių skaičius
// C++11: auto s = 0;
// patikriname ar esame ant rėmelio krašto
if (e == 0 || e == eilutes - 1 || s == 0 || s == stulpeliai - 1) {
    cout << "*";
} else {
    cout << " ";
}
```

Versijos (v1.0) kūrimas (9)

Sveikinimo, tarpų ir * simbolių spausdinimas

```
if (e == tarpai + 1 && s == tarpai + 1) { // ar laikas sveikinimui?
    cout << sveikinimas;
    s += sveikinimas.size();
} else { // patikriname ar ant krašto?
    if (e == 0 || e == eilutes - 1 || s == 0 || s == stulpeliai - 1)
        cout << "*";
    else // jei ne sveikinimas ir ne ant krašto tai tarpas
        cout << " ";
    ++s;
}
```


Versijos (v1.0) realizacija

```

/*!
 * \brief      Įrėmintas pasisveikinimas
 * \details    Padaro įrėmintą sveikinimą pagal vartotojo vardą
 * \author     Remigijus
 * \version    1.0
 * \date       2018-02-20
 */
#include <iostream>
#include <string>
// Standartinės bibliotekos using-deklaracijos
using std::cin;
using std::endl;
using std::cout;
using std::string;

int main() {
    // paprašome prisistatyti
    cout << "Koks Jūsų vardas: ";
    // nuskaityme vardą
    string vardas;
    cin >> vardas;
    string sveikinimas;
    // pagal lytį sudarome sveikinimo tekstą – vidurinė eilutė
    if (vardas.back() == 's') { // .back() veikia nuo C++11
        sveikinimas = "Sveikas, " + vardas + "!";
    } else {
        sveikinimas = "Sveika, " + vardas + "!";
    }
    // Tuščių eilučių/stulpelių (tarpų) skaičius iki rėmelio
    int tarpai = 1;
    cout << "Įveskite rėmelio dydį (nuo 1 iki 10): ";
    cin >> tarpai;
    // Bendras eilučių skaičius
    const int eilutes = tarpai * 2 + 3;
    // Bendras stulpelių skaičius
    const string::size_type stulpeliai = sveikinimas.size() + tarpai * 2 + 2;
    // tuščia eilutė atskirti įvedimą nuo išvedimo
    cout << endl;
    // invariantas: iki šiol atspausdinome e eilučių
    for (int e = 0; e != eilutes; ++e) {
        string::size_type s = 0; // Nuo C++11 galima: auto s = 0;
        // invariantas: iki šiol šioje eilutėje atspausdinome s simbolių
        while (s != stulpeliai) {
            // ar laikas sveikinimui?
            if (e == tarpai + 1 && s == tarpai + 1) {
                cout << sveikinimas;
                s += sveikinimas.size();
            } else {
                // patikriname ar ant krašto?
                if (e == 0 || e == eilutes - 1 || s == 0 || s == stulpeliai - 1)
                    cout << "*";
                else // jei ne ant krašto ir ne sveikinimo pozicija
                    cout << " ";
                ++s;
            }
        }
        cout << endl;
    }
    return 0;
}
```

Klausimai !?

